

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

		Dnia 15 maja 2020 r.
Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy w składzie:		
Przewodniczący:	Sędzia Elżbieta Kala	
po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2020r. w Bydgoszczy na posiedzeniu niejawnym		
sprawy z powództwa S. R.		
przeciwko (...) w Ł.		
o zapłatę		
na skutek apelacji wniesionej przez powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 28 listopada 2019r., sygn .akt VIII GC 1723/19 upr 1. oddala apelację; 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. Sygn. akt VIII Ga 75/20 UZASADNIENIE Powód S. R. wniósł pozew przeciwko pozwanemu (...) w Ł. o zapłatę kwoty 9 721,81 złotych wraz z odsetkami		

ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 9 stycznia 2019r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

Z uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że zawarł z G. M. umowę przelewu wierzytelności wobec pozwanego z tytułu ubezpieczenia w ramach umowy autocasco za szkodę komunikacyjną z dnia 15 października 2015r. Powód wskazał, iż po zgłoszeniu szkody pozwany rozpoczął postępowanie likwidacyjne i dokonał kalkulacji szkody na kwotę 45 168,80 zł, a następnie decyzją z dnia 8 grudnia 2015r. odmówił wypłaty odszkodowania. Powód wskazał, że pismem z dnia 18 grudnia 2018r. poinformował pozwanego o zawartej umowie przelewu wierzytelności i wezwał do zapłaty, w odpowiedzi na co pozwany w dniu 9 stycznia 2019r. uznał w całości żądanie wypłaty odszkodowania, jednak bez odsetek ustawowych za opóźnienie. Powód wskazał, iż dochodzona pozwem kwota stanowi kwotę skapitalizowanych odsetek za okres od dnia decyzji odmawiającej wypłatę odszkodowania tj. 8 grudnia 2015r. do dnia poprzedzającego dzień, w którym roszczenie o odsetki ulegałoby przedawnieniu 31 grudnia 2018r., Jednocześnie odsetki ustawowe za opóźnienie od tak skapitalizowanych odsetek liczone są od dnia sporządzenia decyzji uwzględniającej żądanie tj. 9 stycznia 2019r.

W dniu 24 kwietnia 2019r., w sprawie rozpoznawanej pod sygn. akt VIII GNc 786/19, Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W złożonym sprzeciwie pozwany zaskarżył nakaz zapłaty w całości, wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia z uwagi na upływ 3 letniego terminu przedawnienia roszczeń odsetkowych, jak również zarzut niezasadności żądania odsetek od skapitalizowanych odsetek za okres poprzedzający złożenie pozwu z uwagi na wynikający z art. 482§1 k.c. zakaz anatocyzmu.

Na rozprawie w dniu 19 listopada 2019r. pełnomocnik pozwanego sprecyzował, iż zarzut przedawnienia stanowi podstawę zaskarżenia nakazu zapłaty w całości i dotyczy przedawnienia co do całości roszczenia.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 listopada 2019 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszcy oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1 800,00 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd I instancji wskazał, że podniesiony zarzut przedawnienia jest skuteczny i powództwo podlegało oddaleniu.

W pierwszej kolejności Sąd Rejonowy podkreślił, że, powód wniósł o zasądzenie kwoty 9 721,81 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 45 168,80 zł od dnia decyzji odmawiającej wypłatę odszkodowania tj. 8 grudnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2018r. wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tak skapitalizowanych odsetek, od dnia sporządzenia decyzji uwzględniającej żądanie tj.

9 stycznia 2019r. do dnia zapłaty, a następnie zmodyfikował żądanie wskazując, iż domaga się odsetek od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Sąd I instancji zaznaczył, że odsetki są roszczeniem ubocznym, które cechują własne reguły powstawania, wymagalności i przedawnienia niezależne od długu podstawowego. Szczegółowe regulacje w tym zakresie zawarte zostały w art. 118, 120, 123, 124 k.c. Roszczenie o odsetki ma charakter akcesoryjny. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego nie ma przeszkód co do roszczeń akcesoryjnych, które nie pełnią funkcji zabezpieczającej, a więc takich jak roszczenie o odsetki za opóźnienie, aby ich los był niezależny od losu roszczenia głównego. Zatem przyjmuje się, że roszczenia o odsetki za opóźnienie przedawniają się w terminie lat 3, tak jak roszczenia okresowe, odrębnie od roszczenia głównego, z reguły jednak nie później niż z upływem terminu roszczenia głównego (wyrok SN z 20 stycznia 2005r., III CZP 42/04). (por. uchwała SN z dnia 26 stycznia 2005 roku, sygn. akt III CZP 42/04). Odsetki należą się za każdy dzień opóźnienia i roszczenia o nie stają się wymagalne z każdym następnym dniem, a stosownie do tego w odpowiednich terminach ulegają przedawnieniu.

Sąd I instancji podkreślił przy tym, że zgodnie z treścią art. 5 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie w dniu 9 lipca 2018r., „do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu

jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”. Ustawa ta nadała inne brzmienie art. 118 k.c., który ma zastosowanie w niniejszej sprawie i który stanowi, że „Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata.”

W ocenie Sądu I instancji roszczenie odsetkowe powoda związane ze zdarzeniem z dnia 15 października 2015r. przedawniło się z dniem 31 grudnia 2018r., albowiem termin przedawnienia wynosi trzy lata i kończy się na ostatni dzień roku kalendarzowego. Spełnienie świadczenia przez pozwanego w dniu 9 stycznia 2019r. nie powoduje przerwy biegu przedawnienia, ponieważ świadczenie to w dniu spełnienia, z uwagi na przedawnienie, było zobowiązaniem naturalnym. Również samo skapitalizowanie odsetek nie powoduje zmiany terminu wymagalności i nie ma wpływu na jego wydłużenie.

Ponieważ odsetki należą się za każdy dzień opóźnienia spełnienia świadczenia, które stało się wymagalne w dniu 16 listopada 2015r., to trzyletni okres przedawnienia zgodnie z treścią art. 118 k.c. upłynął w dniu 31 grudnia 2018r.

Sąd I instancji podzielił stanowisko Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, wyrażone w wyroku z dnia 13 lipca 2017r. w sprawie V ACa 535/16 w którym zaznaczono, iż skoro odsetki są roszczeniem ubocznym, pochodnym od roszczenia głównego, ale mają charakter samoistny, uznać należy, że art. 819 § 4 k.c. nie ma do nich zastosowania. Podlegają one odrębnej regulacji zawartej w art. 123 k.c.

Zdaniem Sądu I instancji powód nie wykazał aby w przedmiotowej sprawie zaistniała którakolwiek z okoliczności skutkujących przerwaniem biegu przedawnienia zgodnie z treścią przepisu art. 123 k.c. Powód bowiem wniósł pozew w niniejszej sprawie w dniu 29 stycznia 2019r. tj. już po upływie terminu przedawnienia, a zatem wniesienie sprawy do sądu nie mogło przerwać biegu przedawnienia, skoro już w tym dniu roszczenie było przedawnione. Również w niniejszej sprawie nie nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia poprzez spełnienie świadczenia przez pozwanego w dniu 9 stycznia 2019r. czyli uznanie roszczenia, albowiem jak wskazał Sąd Rejonowy, w tym dniu roszczenie już było przedawnione, zatem również nie mogło nastąpić przerwanie biegu przedawnienia. Ponadto, uznanie dotyczy tylko kwoty spełnionego świadczenia i nie rozciąga się na odsetki.

Z uwagi na powyższe, poniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia został oceniony przez Sąd Rejonowy za skuteczny, co skutkowało oddaleniem powództwa.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 98 § 1 i art. 99 k.p.c. w zw.

z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 265) zasądzać od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1800,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Rejonowego wniósł powód, zaskarżając ten wyrok w całości. Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił:

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego – poprzez przyjęcie przedawnienia dochodzonego roszczenia z dniem 31 grudnia 2018r., podczas gdy do przedawnienia nie doszło,

- naruszenie art. 819§ 1 i 4 k.c. w zw. art. 124 § 1 i 2 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że przedmiotowe roszczenie uległo przedawnieniu, podczas gdy powód pismem z dnia 18 grudnia 2018r. przerwał bieg przedawnienia, które ponownie rozpoczęło swój bieg z chwilą wydania decyzji z dnia 9 stycznia 2019r.

Nadto powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 9721,81 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji powód podniósł, że pismem z dnia 8 grudnia 2015r. pozwany odmówił wypłaty odszkodowania,

zaś poszkodowany złożył odwołanie od tej decyzji w konsekwencji czego pismem z dnia 1 marca 2016r. pozwany ustosunkował się – odmawiając spełnienia świadczenia. Nadto, powód wskazał, że pismem z dnia 18 grudnia 2018r. powód poinformował pozwanego o zawartej umowie cesji oraz ponownie wezwał do zapłaty odszkodowania. W ocenie powoda w przedmiotowej sprawie nie doszło do przedawnienia, gdyż był dwukrotnie przerwany. Powód podkreślił także, iż termin wymagalności roszczenia rozpoczął swój bieg z dniem wydania decyzji o odmowie wypłaty odszkodowania tj. z dniem 8 grudnia 2015r.

W odpowiedzi na apelację – pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego w tym postępowaniu według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie podlegała uwzględnieniu.

Wskazać trzeba, że sprawa rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym, w którym apelację oprzeć można na zarzutach:

- naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, - naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy.

W ocenie Sądu Odwoławczego Sąd Rejonowy wyjaśnił wszystkie istotne okoliczności mające wpływ na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, w sposób prawidłowy przeprowadził

postępowanie dowodowe, zaś wnioski, które przy tym wywiódł są w pełni uzasadnione i nie wymagają powtórzenia.

Wymaga podkreślenia, że w zakresie wykazywania określonych uchybień postępowania dowodowego, funkcjonuje swoista gradacja. Najpierw dowody powinny być prawidłowo zebrane, następnie właściwie ocenione przy uwzględnieniu zasad wynikających z treści art. 233 k.p.c. i na tej podstawie powinny być poczynione odpowiednie ustalenia faktyczne. Naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. i sprzeczność poczynionych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, stanowią dwa różne zarzuty formalnoprawne. O błędach w ustaleniach faktycznych bowiem, można mówić dopiero wówczas, gdy dowody zostały niewadliwie ocenione.

Zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. odniósłby skutek, gdyby skarżący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (por. wyrok SN z dn. 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, Lex nr 172176; wyrok SN z 18 czerwca 2004 r., sygn. akt II CK 369/03, LEX nr 174131). Uchybienie prowadzące do podważenia oceny Sądu Rejonowego musi polegać na wykazaniu błędów logicznych, wewnętrznych sprzeczności oraz sprzeczności z zasadami doświadczenia życiowego bądź jednoznacznymi związkami przyczynowo - skutkowymi (por. wyrok SN z dn. 7 października 2005 r., sygn. akt IV CK 122/05, LEX nr 187124). Takich naruszeń

Sąd Okręgowy, ponownie oceniający materiał dowodowy nie dostrzegł.

W przedmiotowej sprawie zarzuty powoda sprowadzały się do zakwestionowania przyjętego przez Sąd Rejonowy przedawnienia. W ocenie Sądu Okręgowego nie ma racji powód, iż pismem z dnia 18 grudnia 2018r. przerwano bieg przedawnienia.

Zgodnie z art. 819 § 1 k.c. roszczenia z umowy ubezpieczenia przedawniają się z upływem lat trzech. Zaś, stosownie do treści art. 819 § 4 k.c. Bieg przedawnienia roszczenia o świadczenie do ubezpieczyciela przerywa się także przez zgłoszenie ubezpieczycielowi tego roszczenia lub przez zgłoszenie zdarzenia objętego ubezpieczeniem. Bieg przedawnienia rozpoczyna się na nowo od dnia, w którym zgłaszający roszczenie lub zdarzenie otrzymał na piśmie oświadczenie ubezpieczyciela o przyznaniu lub odmowie świadczenia.

W przedmiotowej sprawie pozwany pismem z dnia 8 grudnia 2015r. (zob. k. 17 akt) odmówił wypłaty odszkodowania, zaś w odpowiedzi na wezwanie do zapłaty pozwany przyznał odszkodowanie z tytułu szkody z dnia 15 października 2015r. w wysokości 45 168,80 zł (zob. k. 22-23 akt).

Na wstępie należy podkreślić, że w sposób odmienny od ogólnych zasad uregulowano zagadnienie przerywania biegu terminu przedawnienia (art. 819 § 4 k.c.). Termin ten przerywa się także (a zatem poza sytuacjami opisanymi w art. 123 k.c.) przez zgłoszenie ubezpieczycielowi roszczenia lub przez zgłoszenie zdarzenia objętego ubezpieczeniem, co zasadniczo daje podstawy

do wyznaczenia terminu płatności świadczenia ubezpieczyciela. Tym samym przerwanie następuje także przez jednostronną czynność wierzyciela dokonaną wobec dłużnika, które wywrze skutek w postaci przerwania biegu terminu niezależnie od tego, czy przerwanie biegu przedawnienia było objęte wolą wierzyciela dokonującego zgłoszenia ubezpieczycielowi swojego roszczenia lub zajścia wypadku (por. wyrok Sądu Najwyższego z 9 sierpnia 2005 r., ; wyrok Najwyższego z 21 maja 2009 r., V CSK 444/08). Z § 4 art. 819 k.c. wynika, iż bieg terminu przedawnienia uzależniony jest od zaistnienia określonych zdarzeń przy czym przepis ten różnicuje materialną czynność, jaką jest zgłoszenie zakładowi ubezpieczeń roszczenia od czynności faktycznej, jaką jest zgłoszenie zdarzenia objętego ubezpieczeniem, gdy dokonanie tej drugiej czynności przerywa bieg przedawnienia roszczeń wynikających ze zgłoszonego zdarzenia. Po przerwaniu na podstawie art. 819 § 4 zd. 1 k.c., bieg przedawnienia rozpoczyna się na nowo od dnia, w którym zgłaszający roszczenie lub zdarzenie otrzymał na piśmie oświadczenie ubezpieczyciela o przyznaniu lub odmowie świadczenia (art. 819 § 4 zd. 2 k.c.).

Wobec powyższego, w ocenie Sądu Odwoławczego należy przyjąć, że dopóki, postępowanie likwidacyjne nie skończy się definitywnie, oświadczenie ubezpieczyciela nie nosi waloru oświadczenia kończącego to postępowanie. Z tych przyczyn należy przyjąć, że bieg przedawnienia roszczenia o świadczenie do ubezpieczyciela rozpoczyna się po przerwie

od dnia, w którym zgłaszający roszczenie lub zdarzenie otrzymał na piśmie od ubezpieczyciela kończące postępowanie likwidacyjne oświadczenie o przyznaniu lub odmowie świadczenia, ze wskazaniem okoliczności i podstawy prawnej uzasadniającej całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia, przy czym jego elementem może być pouczenie o możliwości dochodzenia dalszych roszczeń na drodze sądowej, co de facto przesądza o zakończeniu przez ubezpieczyciela postępowania likwidacyjnego (zd. 2 k.c.). (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2014 r. sygn. akt V CSK 5/14).

W realiach sprawy niniejszej decyzja pozwanego z dnia 8 grudnia 2015r. (zob. k. 17 akt) nosiła walory stanowczej decyzji – o czym świadczy m.in. pouczenie, iż skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego może doprowadzić do podwyższenia odszkodowania.

Zdaniem Sądu Odwoławczego bieg terminu przedawnienia nie może być przerywany w sposób nieograniczony poprzez składanie kolejnych pism w sprawie odszkodowania, co pozostaje w sprzeczności z ratio legis przedawnienia. W kontekście powyższego przyjąć należy, iż po otrzymaniu stanowczej odpowiedzi ubezpieczyciela o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, ponowne wymienianie między stronami pism nie może doprowadzić do ponownego przerwania biegu przedawnienia.

W ocenie Sądu Okręgowego złożenie kolejnego zgłoszenia - w tym żądania o wypłatę, po uzyskaniu

decyzji kończącej postępowanie likwidacyjne o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, nie przerywa biegu przedawnienia, albowiem skutek ten wywołuje jedynie pierwsze zgłoszenie (por. wyrok. Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23 lutego 2018 r., I ACa 871/17.).

Co jednak najistotniejsze w niniejszej sprawie, to fakt, że roszczenie powoda dotyczyło odsetek, a te jako roszczenie uboczne, pochodne od roszczenia głównego, mają jednak charakter samoistny, w związku z czym, jak wskazał Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 13 lipca 2017 r. (sygn. akt V ACa 535/16) - art. 819 4 k.c nie ma do nich zastosowania. Podlegają one odrębnej regulacji zawartej w art. 123 k.c. Sąd Okręgowy, podobnie jak Sąd Rejonowy podziela to stanowisko. Słusznie zatem Sąd Rejonowy uznał, że w niniejszej sprawie nie zaistniały żadne z okoliczności przewidziane w art. 123 k.c, skutkujące przerwaniem biegu przedawnienia.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż w przedmiotowej sprawie doszło do przedawnienia, zatem roszczenie sformułowane w pozwie złożonym dopiero w dniu 29 stycznia 2019r. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., oraz stosownie do stawek określonych w § 10 ust. 1 pkt 1 w związku z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22

października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 t.j). W świetle tej regulacji pozwanemu należy się kwota 900 zł.

SSO Elżbieta Kala